

บทที่ 5

ผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากระบวนการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1-5 เขตละหนึ่งโรงเรียนรวม 5 โรงเรียน ศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตและสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1 ผลการวิจัย

5.1.1 กระบวนการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ระดับบุคคล

1.1 พัฒนาตนเองด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง

1) เข้ารับการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์เพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ นำมาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดทั้งศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและการปฏิบัติ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อการดำเนินชีวิต เกิดทักษะ และการบูรณาการ

2) ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่างๆ การบูรณาการการจัดทำสื่อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3) ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการจากหนังสือ ผลงานวิจัยและอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับเด็ก การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์และการผลิตสื่อเพื่อกระตุ้นการคิด

4) เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การถอดบทเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ทั้งภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต อย่างมีความสุขทั้งตนเอง ครอบครัว และชุมชน

5) ปฏิบัติตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็งในทุกด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง

6) รวมกลุ่ม เครือข่ายครูผู้สอนตามกลุ่มสาระและบูรณาการประสาน งานกับเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการและพัฒนาวิชาชีพ การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเด็ก

7) ผู้บริหารกระตุ้นครูให้พัฒนากิจกรรมเชิงวิชาการ การสำรวจตนเองว่ายังขาดองค์ความรู้ในส่วนใดบ้าง เข้ารับกาฝึกอบรม ประชุมสัมมนาในส่วนที่ยังขาดไป (เติมเต็ม) เช่น การอบรมผู้บริหารระดับสูง ก็สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน บริหารงานโรงเรียนได้

8) ดำเนินการให้โรงเรียนจัดการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะการอบรมครู การทำวิจัยในชั้นเรียน การสอนแบบโครงงานและบูรณาการการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

9) ปฏิบัติตนตามข้อตกลง ระเบียบ กฎ ตามวิถีชาวบ้านอย่างเหมาะสมทำให้เกิดผลดีต่อสมาชิกได้ ปฏิบัติตาม หน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเองนักเรียน จะเห็นคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจ ประทับใจ ที่ได้นำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาสังคม ชุมชนให้มีชีวิตที่สงบสุข ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

10) จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่อง ดินและน้ำ ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น เทคนิควิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งการวัดผลประเมินผล

1.2 ตระหนักในการแสวงหาความรู้

1) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครู+นักเรียนร่วมกันแสวงหาความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นให้ครูทุกคนมีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ

2) ต่อยอดความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นครู+นักเรียน+ชุมชน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากการทำไร่นาสวนผสม เกษตรปลอดสารพิษ เป็นต้น

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต้นแบบและเครือข่าย มุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งบุคลากรที่เป็นต้นแบบในโรงเรียน เพื่อน ๆ ครู และอาจารย์ นักวิชาการในมหาวิทยาลัย

4) เห็นคุณค่า+คุณประโยชน์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ครูสร้างจิตสำนึกที่ดีในการเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

5) สอนโดยเน้นโครงงานของนักเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้และการค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงานของตนเองมีการแก้ไขปรับปรุงผลงาน วิธีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจ และสร้างหน่วยการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระอย่างถูกต้อง

6) ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนรู้จักใช้คอมพิวเตอร์ในการแสวงหาความรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ระบบการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ

1) แสวงหาข้อมูลจาก Internet และรวบรวมไว้เป็นแฟ้มข้อมูล ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) จัดเก็บผลงานของนักเรียนตามโครงการที่มอบหมาย มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลงานทางวิชาการ การจัดทำสื่อการสอน ลงในคอมพิวเตอร์ สามารถนำมาใช้ในการสอนได้

3) เก็บข้อมูลในรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน รวบรวมกฎ ข้อตกลง ระเบียบเป็นรูปเล่ม

4) บริหารจัดการข้อมูลด้านงานธุรการ มีสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัย แบบบันทึกพัฒนาการเด็ก แบบบันทึกพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพ บันทึกการเยี่ยมบ้าน แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษ

5) บริหารจัดการข้อมูลด้านหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย แผนการจัดประสบการณ์ และงานวิจัยที่จัดไว้เป็นระบบ

1.4 คิดและทำเป็นระบบ

- 1) จัดการเรียนการสอนเน้นแบบโครงการสร้างกระบวนการคิด
- 2) การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ทำให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ
- 3) สร้างแนวคิดจากครูแกนนำและเครือข่ายสร้างความรู้ให้เป็นระบบ จัดการประชุมหรือจัดดูงานเป็นระยะ มีครูแกนนำที่มีความรู้ความเข้าใจตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) พัฒนาการเรียนการสอน รวบรวมแนวทางการสอนและสื่อการสอนของครูแกนนำ และนำมาจัดเป็นแฟ้มแผนการเรียนการสอน เก็บรวบรวมเป็นรายภาคการศึกษา และรายกลุ่มวิชา
- 5) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการประยุกต์ความรู้มาใช้ให้เหมาะสมและตามศักยภาพ
- 6) บิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นวิชาหลักที่นักเรียนจะต้องรับการเรียนรู้ให้มาก เนื่องจากเป็นภาษาที่จะต้องใช้ในการชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นต้องหาสื่อที่ทันสมัย และต้องการเน้นทักษะการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม
- 7) ผู้บริหารพัฒนาทักษะที่สามารถคิดนอกกรอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ลูกศิษย์ ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ เพื่อความร่วมมือหาแนวทางสร้างสรรค์พัฒนาในทุก ๆ ด้าน
- 8) เลือกระบบการประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหา เช่น แบบทดสอบ เรียงความ เขียนแสดงความคิดเห็นและได้วาที่
- 9) บิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาบูรณาการเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาเป็นหลัก เพื่อกำหนดสมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ต่อไป

2. ระดับกลุ่ม

2.1 ทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี

1) ผู้บริหารโรงเรียนกระตุ้น ส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม รวมกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันแก้ไขปัญหา

2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ครู ในการประชุมทุกสัปดาห์ ครูทุกคนในโรงเรียนร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนในระหว่างกันอย่างไม่เป็นทางการ เช่นในการรับประทานอาหารกลางวัน ร่วมกัน

3) มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล

4) วางแผนจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยร่วมทำงานกับคณะครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

5) โรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนส่งเสริมการทำงานเป็นทีมติดตามประเมินผล นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

6) ผู้บริหารโรงเรียนเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จัดกิจกรรมร่วมกันทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญ ร่วมสนับสนุนทุนทรัพย์และแรงงาน

7) ประสานงานในโรงเรียนให้มีการทำงานเป็นทีม มีความรัก ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ยกย่องให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน

8) รู้รักสามัคคี มีวิสัยทัศน์ ปฏิบัติงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชิดชูคนเก่ง คนดี มีจิตสาธารณะ

9) ประชุมวางแผนและแต่งตั้งบุคลากรได้ตรงและเหมาะสมกับงาน เกิดความชัดเจน สามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและแก้ไขข้อบกพร่องได้ง่าย ชัดเจน

10) โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในทุกวันพุธ เพื่อนำปัญหาหรือข้อสงสัยในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมคิด ร่วมทำ โดยมีครูแกนนำในการประชุม จึงทำให้งานทุกอย่างสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

11) ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและตัวแทนศิษย์เก่า มีความร่วมมือในการวางแผน การปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนให้เกิดขึ้นตามคุณลักษณะพึงประสงค์

2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1) การจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นทำให้ครูผู้สอนต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระแบบบูรณาการ จัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น ทำให้ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันกับเพื่อนครู เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะครูที่สอนไม่ตรงกับวิชาเอกของตนเอง

2) ในระดับประถมศึกษา ครูต้องมีการสอนเกือบทุกกลุ่มสาระ ทำให้ต้องประชุมหารือ แลกเปลี่ยนกัน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3) ครูไม่ครบชั้น ทำให้มีการแลกเปลี่ยนแผนการสอน คู่มือการสอน รวมทั้งกรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือกันในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานที่ และจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ยังขาดแคลนอยู่ให้ทันสมัย

4) ทำงานเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อรู้และเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่องปรับปรุงพัฒนางานที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

5) เชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอนในโรงเรียน และมาเล่าให้ฟังถึงวิถีชีวิตแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเข้มแข็งที่ประกอบอาชีพทำนา และไร่นาสวนผสม เป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้โรงเรียน

6) ใช้หลักการถอดบทเรียนหลังจากรับการอบรม บุคลากรแต่ละคนได้ไปศึกษา ค้นคว้า ความรู้เพิ่มเติมร่วมกับผู้รู้ในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ หรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยให้คำชี้แนะจนงานสำเร็จด้วยดี

7) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้บูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ ถึงประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาดูงาน อบรม และการค้นคว้า เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรม

8) ครูผู้สอนระดับชั้นต่าง ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการประชุมสัมมนาครูผู้สอนในทุกวันพฤหัสบดีและ ชั่วโมงสุดท้ายของการสอน

2.3 มุ่งองค์ความรู้ใหม่

1) การบูรณาการการเรียนการสอน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ที่นำไปสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ เน้นการสอนในระดับชั้นที่สูงกว่า (ป.4) และให้น้อง ป.3 รับฟังไปด้วย แต่ไม่ต้องปฏิบัติ ถ้าสอนน้อง ป.3. ก็เท่ากับทบทวนให้พี่ ป.4 ด้วย

2) การสอนแบบโครงการ (project approach) ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และมีผลงานทำได้สามารถพัฒนาการเรียนรู้จากสภาพภายในและนอกห้องเรียน

3) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยผ่านการปฏิบัติจริงเป็นแนวทางการสอนที่ให้นักเรียนไปพร้อม ๆ กันเน้นความเข้าใจ ใส่ ขยัน ทั้งครูและนักเรียน

4) ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ นำความรู้เดิมที่มีอยู่ในตัวมาบูรณาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

5) ปรับปรุง พัฒนางานนิเทศติดตามและประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอตามหลักบริหารคุณภาพ (PDCA)

6) ศึกษา ค้นคว้า และการเข้ารับการอบรม ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้น เพื่อนำมาบูรณาการใช้ได้ทั้งระดับสถานศึกษาและระดับชั้นเรียน คือ รู้จักนำเรื่องความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มี

ความรู้จำ รู้จริง รู้แจ้ง รู้เท่าทัน มีเงื่อนไขคุณธรรมเกี่ยวกับการไม่เห็นแก่ตัว มีวินัย มีสติ มีความกตัญญู มีเมตตา มีความอดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด ขยัน และพึ่งตนเองได้ ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้ เราสามารถนำไปสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้ และบูรณาการได้ทุกระดับชั้นทุกกลุ่มสาระ เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

3. ระดับองค์กร (โรงเรียน)

3.1 การกระจายอำนาจ

1) การจัดโครงสร้างโรงเรียน และจัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ ความสามารถรวมทั้งความพร้อมของบุคลากร กำหนดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคนได้ช่วยกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

2) กำหนดแผนการดำเนินงานและการสนับสนุนกิจกรรมอย่างชัดเจน

3) มอบหมายความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรและประชุมติดตาม ทบทวน การปฏิบัติงานทุกเดือน

4) ผู้บริหารระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจร่วมกันมอบหมายคณะทำงานกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นประชาธิปไตย มีการกระจายอำนาจการบริหาร มีการมอบหมายงานให้ครูผู้สอนแต่ละคนรับผิดชอบในการบริหารงานโรงเรียนทั้งทางด้านวิชาการและการบริหาร

5) ประชุมครูเดือนละ 2 ครั้งเพื่อทบทวนแนวทางการดำเนินงาน

6) มุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้โดยผู้บริหารโรงเรียนเน้นการเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ใฝ่รู้ เป็นนักประสานงาน และที่สำคัญ ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความตระหนักและมีความชัดเจน มีการนำเอาเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร มีระบบสารสนเทศที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์มาใช้ ปรับปรุงแก้ไข โดยใช้กระบวนการ PDCA

7) บริหารจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสมและประหยัดให้เกิดประโยชน์และคุณภาพสูงสุด จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สถานที่และมีการประสานความร่วมมือกับพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและความสนใจ

8) มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถของบุคลากร และกระตุ้น ส่งเสริมบุคลากรให้มีกำลังใจ รักความก้าวหน้า พัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ

9) ผู้บริหารโรงเรียนประชุมบุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปรึกษาโรงเรียน ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อชี้แจงนโยบาย ให้ความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

10) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและมีแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน ทุกกลุ่มสาระในแต่ละระดับชั้น

3.2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพ

- 1) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองและผลงานทางวิชาการ เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำแก่ครูอยู่เสมอ
- 2) สนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพ และพัฒนาตนเองอยู่ในขอบเขตของวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยายภาคการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้สอนและพัฒนางานของตนได้ตรงตามความสนใจ ตามความสามารถและเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพต่อไป
- 4) จัดสรรงบประมาณ การพัฒนาครูในการอบรม ประชุม สัมมนา รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนบุคลากร ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และนำมาศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเป็นผลงานที่โดดเด่นต่อการพัฒนาวิชาชีพได้
- 5) ประชุมเพื่อพัฒนาแนวทางร่วมกัน มีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการอบรมหรือดูงานตามหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นหรือประสบความสำเร็จในโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อมาประยุกต์ใช้
- 6) ผู้บริหารและครูศึกษารอบงานในการพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

5.1.2 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

1. ระดับบุคคล

1.1 พัฒนาตนเองด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง

- 1) การฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ควรดำเนินการที่โรงเรียนในลักษณะ School based Training (SBT) เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียน
- 2) การทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเน้นการนำทฤษฎีมาพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียน จนเห็นผลชัดเจน มีความเชื่อถือสูง พัฒนาครูสู่มืออาชีพตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำทฤษฎีมาจัดการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นแนวคิด ใช้ผลการวิจัยเป็นฐาน
- 3) การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นกระบวนการจัดการความรู้ (KM: Tacit Knowledge to Explicit Knowledge)
- 4) การปฏิบัติตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นแบบอย่างที่ดี (Role Model) ต่อศิษย์และคนอื่นๆ สร้างความตระหนักให้นักเรียน โดยครูปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี รักโรงเรียน มีความภูมิใจใน

วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม เช่น การไหว้ การให้ความเคารพผู้อาวุโสกว่า เน้นให้นักเรียนรู้จักการออมทรัพย์ มีสมุดฝากออมทรัพย์ นักเรียนจะมีสมุดทำความดีและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

5) การรวมกลุ่ม เครือข่ายครูผู้สอนตามกลุ่มสาระและบูรณาการทั้งในกลุ่มเครือข่ายที่เน้นพื้นที่และด้านเนื้อหา ในเขตพื้นที่และอื่นๆ

1.2 ตระหนักในการแสวงหาความรู้

1) สนับสนุนการกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครู+นักเรียนร่วมกันแสวงหาความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทุกภาคการศึกษา

2) พัฒนาและประยุกต์ใช้ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไปสู่ครู นักเรียน และชุมชน

3) จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต้นแบบและเครือข่ายพร้อมให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอ

4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานของนักเรียน (Project Approach) เช่น กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

5) สร้างเจตคติที่ดีสำหรับครูใน ด้านการรักและเห็นความสำคัญของวิชาชีพ ด้านการแสวงหาความรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ด้านความคิดที่เปิดกว้างและทันสมัยต่อเหตุการณ์ ด้านการมีเหตุและผล ด้านการแก้ปัญหา และมีความกระตือรือร้นในงานที่รับผิดชอบ ที่ได้รับมอบหมาย มีความเข้าใจในหน้าที่อย่างถูกต้องและชัดเจน ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

1.3 ระบบการจัดเก็บนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ

1) จัดทำศูนย์สารสนเทศจาก Internet และรวบรวมไว้เป็นแฟ้มข้อมูล ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ Best Practice

2) จัดทำสื่อมัลติมีเดียและเผยแพร่ทาง ผลงานนักเรียน ผลงานวิจัยในชั้นเรียน ทาง website ของโรงเรียน ที่มีการตรวจสอบและการมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลอยู่เสมอ

3) พัฒนาระบบการใช้และผลิตสื่อ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการความรู้ ที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง (Knowledge Management) และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา

1.4 คิดและทำเป็นระบบ

1) จัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีแบบอย่างหลากหลายเทคนิค เช่น 5 E ,co-operative learning ,project approach ที่สร้างกระบวนการคิดต่างๆ

2) จัดทำสื่อและแผนการสอนให้การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (learning by doing) ทำให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ

3) สร้างแนวคิดจากครูแกนนำและเครือข่ายสร้างความรู้ให้เป็นระบบ

4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เห็น

ผล และรู้จักช่วยเหลือตนเองได้จริงอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพที่ดีต่อครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก

2. ระดับกลุ่ม

2.1 ทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี

1) ผู้บริหารโรงเรียนสนใจที่จะกระตุ้น สนับสนุนส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม รวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ไขปัญหา

2) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ครู ในการประชุมสัปดาห์ละครั้ง – เดือนละครั้ง

3) ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล

2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1) พัฒนางานสอนสู่การวิจัย (routine to research) สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นทำให้ครูผู้สอนต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระแบบบูรณาการ

2) โรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อจำกัดจำนวนครูไม่ครบชั้น ครูสอนเกือบทุกกลุ่มสาระ สิ่งสำคัญเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนแผนการสอน คู่มือการสอน โดยประชุมหารือ แลกเปลี่ยนกัน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3) จัดทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน นอกจากจะได้ผลโดยตรง คือ ให้อิ่มท้อง ก็จะทำให้เด็ก ๆ เจริญเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและสติปัญญา สามารถศึกษาเล่าเรียนและสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเองและประเทศชาติต่อไปได้ เป็นการฝึกฝนให้เด็กนักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งด้านการเกษตร การชลประทาน และโภชนาการ รวมทั้งให้รู้จักพึ่งตนเอง รู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ

2.3 มุ่งองค์ความรู้ใหม่

1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการทั้งวิธีการสอน สื่อและผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สู่นักเรียน เกิดองค์ความรู้ใหม่ ที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปประยุกต์ในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

2) พัฒนาและปรับเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันจนทำให้ได้ผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ต่อวงการศึกษาคิดดี

3) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปฏิบัติที่ทำให้เรามีความสุข ดังนั้น การนำมาปรับใช้หรือ สอดแทรกในบทเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ ผู้เรียนจะเป็นผู้มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีความรู้คู่คุณธรรม

4) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ได้ คิดเป็น ทำเป็นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

3. ระดับองค์กร (โรงเรียน)

3.1 การกระจายอำนาจ

1) การจัดโครงสร้างโรงเรียน และจัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ ความสามารถรวมทั้งความพร้อมของบุคลากร ผู้บริหารต้องเป็นผู้ประสานงานที่ดี มองงานทุกอย่างเป็นจุดแข็ง เพราะในจุดอ่อนก็จะมีจุดแข็ง เราต้องทำให้เป็นจุดแข็งโดยใช้ทักษะต่าง ๆ ในการบริหาร ที่สำคัญ ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องพูดเป็นภาษาเดียวกันกับผู้บริหารต้องทำงานเป็นทีม

2) จัดทำและพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ โดยใช้โครงการที่ดีเป็นเครื่องมือสำคัญ ตลอดทั้งการประเมินผลโครงการตามตัวชี้วัดสำคัญ

3) มอบหมายความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรและประชุมติดตาม ทบทวน การปฏิบัติงานทุกเดือน

4) ผู้บริหารนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นกลยุทธ์ในการบริหาร จัดให้มีแผนกลยุทธ์โรงเรียน จัดทำหลักสูตรบูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่น จัดกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ ดำเนินการตามแผนงานโครงการ วิเคราะห์หลักสูตรการเรียน กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน มีการประเมินผล ติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

3.2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพ

1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อครูพร้อมให้การสนับสนุนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งและวิทยฐานะที่เกิดจากผลงานทางวิชาการ

2) สนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3) ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยายการเรียนรู้ในโรงเรียนสัมมนา รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน

4) โรงเรียนมุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน เพราะรอบบริเวณโรงเรียนเป็นชุมชนที่ผู้ปกครองของนักเรียนอาศัยอยู่ บูรณาการในทุกวิชาทุกกลุ่มสาระ มีแผนการสอนร่วมกัน ให้ความสำคัญกับอาชีพของชุมชน และนักเรียนก็มีส่วนร่วมในการพัฒนาและฝึกฝนอาชีพจากชุมชน

5) เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีงบประมาณจำกัด เมื่อระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กรก้าวเข้าสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้แล้ว สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม ซึ่งจะก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ประชาชนเข้าร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ในฐานะเป็นผู้เรียนและในฐานะผู้ถ่ายทอด โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูล เป็นสถานที่ฝึกอาชีพ และสถานที่เรียนรู้ด้านเทคโนโลยี เมื่อชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่อย่างพอเพียง มีความตระหนักรักบ้านเกิดของตนเอง ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันสร้างสรรค์สังคม ให้น่าอยู่อย่างมีความสุขและยั่งยืน

5.2 การอภิปรายผล

5.2.1 กระบวนการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับบุคคล การพัฒนาตนเองด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง ประเด็นสำคัญได้แก่เข้ารับการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ เพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ นำมา พัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดจนศึกษาคูงานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและการปฏิบัติ ทำให้เกิดผล สัมฤทธิ์ที่ดีต่อการดำเนินชีวิต เกิดทักษะ และการบูรณาการ ทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์และการผลิตสื่อเพื่อกระตุ้นการคิด เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การถอดบทเรียนปฏิบัติตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาการเองให้มีความเข้มแข็งในทุกด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้าน คุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อน้ำใจของตนเอง ประสาน งานกับเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านวิชาการและพัฒนางานวิชาชีพ การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาทั้ง ระดับชาติและเขตพื้นที่ได้ให้ความสำคัญที่การพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องในขณะเดียวกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10-11พศ. 2551-2559 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนอย่าง ยั่งยืนภายใต้กรอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับ Senge (1990) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์การการเรียนรู้ (Learning Organization: LO) เป็นการแสดงภาวะผู้นำ ในการจัดหาหรือแสวงหาโอกาสเพื่อให้การเรียนรู้ใหม่ ๆ ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยความเชื่อว่า “คนยัง เรียนรู้ ก็จะยิ่งขยายขีดความสามารถของตนออกไป องค์การที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ก็จะเติบโตและพัฒนา ต่อไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด” รวมทั้งทิสนา แคมมณีและคณะ (2547) สรุปการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนทั้ง ระบบให้ประสบความสำเร็จมี ยุทธศาสตร์ สำคัญคือ การทำงานเป็นทีมแบบร่วมมือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง การกำหนดจุดเน้นและสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การสร้างความรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การใช้วิจัยเป็นฐานใน การปฏิบัติงาน การบูรณาการ การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การเสริมพลังอำนาจ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินอย่างรอบคอบ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตร สำหรับการตระหนักในการแสวงหาความรู้ จัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครู นักเรียนร่วมกันแสวงหาความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นให้ครูทุกคน มีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ต่อยอดความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นครู นักเรียน ชุมชน และสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง จากการทำไร่นาสวนผสม เกษตรปลอดสารพิษ เป็นต้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต้นแบบและ เครือข่าย สอนโดยเน้นโครงงานของนักเรียน ใช้คอมพิวเตอร์ในการแสวงหาความรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรม องค์การของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นลักษณะแบบเปิด ผู้บริหารและครูมีกิจกรรมร่วมกันบ่อยๆเนื่องจาก จำนวนไม่มากอยู่ระหว่าง 4-8 คน ดังนั้นการสร้างความรู้ตระหนักในการแสวงหาความรู้จึงเกิดในหน่วยงาน อย่างสม่ำเสมอและสอดคล้องกับอภิชัย พันธเสน (2549) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต การเกิดความรู้ตระหนักในระดับบุคคลประกอบด้วย 1การใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เน้นความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคร 2 เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ (Downside risk management) โดยเฉพาะไม่ก่อให้เกิดหนี้เงินเกินขีดความสามารถในการจัดการ สำหรับการ

คิดและทำเป็นระบบ มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ทำให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบการสอนเน้นแบบโครงงานสร้างกระบวนการคิด สร้างแนวคิดจากครูแกนนำและเครือข่ายสร้างความรู้ให้เป็นระบบจัดการประชุมหรือจัดดูงานเป็นระยะ รวบรวมแนวทางการสอนและสื่อการสอนของครูแกนนำ และนำมาจัดเป็นแฟ้มแผนการเรียนการสอน เก็บรวบรวมเป็นรายภาคการศึกษา และรายกลุ่มวิชา คิดนอกกรอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ลูกศิษย์ ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ เพื่อความร่วมมือหาแนวทางสร้างสรรค์พัฒนาในทุก ๆ ด้าน เลือกระบบการประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหา เช่น แบบทดสอบเรียงความ เขียนแสดงความคิดเห็นและได้ว่าที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาบูรณาการเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาเป็นหลัก เพื่อกำหนดสมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับเพื่อนทองแก้ว (2549) เสนอไว้ว่าการบริหารแบบบูรณาการ มุ่งเน้นผลประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นหลัก มีการกำหนดบทบาทของผู้นำเป็นแบบเจ้าภาพ คือ รับผิดชอบงานทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้นจนงานสำเร็จ ในการทำงานจึงอาศัยความเป็นผู้นำที่เป็นฝ่ายกระทำ คือ ทำงานรวดเร็ว แต่ต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่ดี มีความคิดเป็นของตนเอง จะต้องมีการวิจัยสนับสนุนที่สำคัญ คือ 1) มีข้อมูลทันสมัยเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ 2) มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์หลักและแผนยุทธศาสตร์ย่อย 3) มีการจัดระบบบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส ตรวจสอบได้ และ 4) มีการติดตามและประเมินผลการบริหารอยู่ตลอดเวลา

ระดับกลุ่ม กระบวนการสำคัญนำมาอภิปรายได้แก่ การทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี โดยการกระตุ้นส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม รวมกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ครู ในการประชุมทุกสัปดาห์ ร่วมมือกันในการวางแผนปฏิบัติการการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล ร่วมทำงานกับคณะครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จัดกิจกรรมร่วมกันทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญ ร่วมสนับสนุนทุนทรัพย์และแรงงาน รู้รักสามัคคี มีวิสัยทัศน์ ปฏิบัติงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชิดชูคนเก่ง คนดี มีจิตสาธารณะร่วมผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวแทนศิษย์เก่า มีความร่วมมือในการวางแผน การปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนให้เกิดขึ้นตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมีการประสานงานทั้งด้านบริหารและด้านวิชาการทุกคนมีงานรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกันเพราะมีจำนวนน้อย ผู้บริหารมีภาวะผู้นำประสานงานอย่างทั่วถึงรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยและสอดคล้องกับเพื่อน ทองแก้ว (2549) การบริหารแบบบูรณาการ มุ่งเน้นผลประโยชน์ของผู้รับบริการ ผู้ปกครองและชุมชนการทำงานจึงอาศัยความเป็นผู้นำที่เป็นฝ่ายกระทำ คือ ทำงานรวดเร็ว แต่ต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่ดี อาศัยการทำงานเป็นทีม มีการใช้ทีมงานในลักษณะทีมนำคิด ทีมกำกับการทำงานและทีมติดตามและประเมินผล สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนแบบละครชั้นทำให้ครูผู้สอนต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระแบบบูรณาการ ประชุมหารือ แลกเปลี่ยนกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ แลกเปลี่ยนแผนการสอน คู่มือการสอน รวมทั้งกรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือกันในการ

พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานที่ และจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ยังขาดแคลนอยู่ให้ทันสมัย เชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอนในโรงเรียน และมาเล่าให้ฟังถึงวิถีชีวิต แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเข้มแข็งที่ประกอบอาชีพทำนา และไร่นาสวนผสม เป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้โรงเรียน ถอดบทเรียนหลังจากรับการอบรม บุคลากรแต่ละคนได้ไปศึกษา ค้นคว้า ความรู้เพิ่มเติม ร่วมกับผู้รู้ในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ หรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยดังที่ สุเมธ ตันติเวชกุล (2543) ได้กล่าวว่าสังคมที่พึงตนเองได้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือ 1) ด้านจิตใจมีสมาชิกในสังคม ทำตนให้เป็นທີ່พึ่งตนเองมีจิตสำนึกที่ดีสร้างสรรค์ 2) ด้านสังคม ชุมชน ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรงเป็นอิสระตั้งอยู่บนฐานของเมตตาธรรม 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้อย่างฉลาดทุกทางเพิ่มมูลค่าและยึดหลักของความยั่งยืน 4) ด้านเทคโนโลยีเลือกใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของประเทศและควรพัฒนาจากภูมิปัญญาของเราเอง 5) ด้านเศรษฐกิจมุ่งลดรายจ่ายยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ หลีกเลี่ยงการก่อหนี้โดยไม่มีผล ตอบแทนที่คุ้มค่า และพยายามลดความเสี่ยงด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ในประเด็นการมีองค์ความรู้ใหม่ ได้แก่การบูรณาการการเรียนการสอน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ที่นำไปสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ การสอนแบบโครงการ (project approach) ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และมีผลงานทำได้สามารถพัฒนาการเรียนรู้จากสภาพภายในและนอกห้องเรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยผ่านการปฏิบัติจริง ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ นำความรู้เดิมที่มีอยู่ในตัวมาบูรณาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ซึ่งเป็นไปตามที่ Senge (1990) กล่าวถึงครูหากมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ก็พร้อมที่จะสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์การการเรียนรู้ (Learning Organization: LO) เป็นการแสดงภาวะผู้นำในการจัดหาหรือแสวงหาโอกาสเพื่อให้การเรียนรู้ใหม่ๆ ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยความเชื่อที่ว่า “คนยังเรียนรู้ ก็จะยิ่งขยายขีดความสามารถของตนออกไป องค์การที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ก็จะเติบโตและพัฒนาต่อไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด”

ระดับองค์กร (โรงเรียน) กระบวนการที่น่าสนใจคือการกระจายอำนาจ มีการจัดโครงสร้างโรงเรียน และจัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ ความสามารถรวมทั้งความพร้อมของบุคลากร กำหนดแผนการดำเนินงาน และการสนับสนุนกิจกรรมอย่างชัดเจน ประชุมติดตาม ทบทวน การปฏิบัติงานทุกเดือน ระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจร่วมกัน ประชุมครูเดือนละ 2 ครั้งเพื่อทบทวนแนวทางการดำเนินงาน บริหารจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสมและประหยัดให้เกิดประโยชน์และคุณภาพสูงสุด จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สถานที่ กระตุ้น ส่งเสริมบุคลากรให้มีกำลังใจ รักความก้าวหน้า พัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและมีแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน ทุกกลุ่มสาระในแต่ละระดับชั้น ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญด้านการศึกษาทั้งระยะยาวและระยะสั้น และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) รายงานไว้ว่าการวิจัยเป็นเครื่องมือปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการ

ศึกษา พัฒนานโยบาย มาตรการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษา รวมไปถึงการเชื่อมประสานการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ให้สนองตอบท้องถิ่น สังคมได้โดยองค์รวม ล้วนจำเป็นต้องดำเนินการด้วยกระบวนการวิจัย เพื่อสร้างความรู้ พัฒนาศักยภาพ ความสามารถ และปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่เริ่มกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น ก็ยังความจำเป็นต้องวิจัยและพัฒนาเพื่อศึกษา วางนโยบายและแผน จัดระบบ กลไก แนวปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่ ในขณะเดียวกัน ด้านการให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพ ใช้กระบวนการโดยเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองและผลงานทางวิชาการ เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำแก่ครูอยู่เสมอ สนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้สอนและพัฒนาตนเองได้ตรงตามความสนใจ ตามความสามารถและเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ นำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และนำมาศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเป็นผลงานที่โดดเด่นต่อการพัฒนาวิชาชีพได้ ผู้บริหารและครูศึกษารอบงานในการพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

5.2.1 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนว

ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

ระดับบุคคลมีประเด็นสำคัญๆ ได้แก่การพัฒนาตนเองด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง แนวทางที่เหมาะสม ควรฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ควรดำเนินการที่โรงเรียนในลักษณะ School based Training (SBT) เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียน ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเน้นการนำทฤษฎีมาพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียน จนเห็นผลชัดเจน มีความเชื่อถือสูง พัฒนาครูสู่มืออาชีพตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเน้นกระบวนการจัดการความรู้ (KM: Tacit Knowledge to Explicit Knowledge) ปฏิบัติตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นแบบอย่างที่ดี (Role Model) ต่อศิษย์และคนอื่นๆ รวมกลุ่ม เครือข่ายครูผู้สอนตามกลุ่มสาระ ทั้งนี้เนื่องจากผลจากการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พศ. 2542 และที่ปรับปรุงได้สร้างโอกาสสำคัญในการบริหารจัดการและความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู นำความรู้จากประสบการณ์จริงในห้องเรียนผ่านการวิจัยเป็นร่องรอยความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวนำไปประเมินวิทยฐานะได้อย่างมีคุณภาพ ไม่ว่าสังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กและสอดคล้องกับทศนา แคมมณี และคณะ(2547) สรุปการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบให้ประสบความสำเร็จมียุทธศาสตร์สำคัญคือการทำงานเป็นทีมแบบร่วมมือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง การกำหนดจุดเน้นและสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การสร้างความรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การใช้วิจัยเป็นฐานในการปฏิบัติงาน การบูรณาการ การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การเสริมพลังอำนาจ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินอย่างรอบคอบ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตร ในด้านการสร้างความตระหนักในการแสวงหาความรู้ ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครู นักเรียนร่วมกันแสวงหาความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทุกภาคการศึกษา พัฒนาและ

ประยุกต์ใช้ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไปสู่ครู นักเรียน และชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต้นแบบและเครือข่าย สอนโดยใช้โครงงานของนักเรียน (Project Approach) สร้างเจตคติที่ดีสำหรับครูใน ด้านการรักและเห็นความสำคัญของวิชาชีพ ด้านการแสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ด้านความคิดที่เปิดกว้างและทันสมัยต่อเหตุการณ์ ด้านการมีเหตุและผล ด้านการแก้ปัญหา และมีความกระตือรือร้นในงานที่รับผิดชอบ ดังที่สุเมธ ตันติเวชกุล (2543) กล่าวว่าสังคมที่พึงตนเองได้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือ 1) ด้านจิตใจมีสมาธิในสังคมทำตนให้เป็นที่พึงตนเองมีจิตสำนึกที่ดีสร้างสรรค์ 2) ด้านสังคม ชุมชน ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่งเป็นอิสระตั้งอยู่บนฐานของเมตตาธรรม 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้อย่างฉลาดทุกทางเพิ่มมูลค่าและยึดหลักของความยั่งยืน 4) ด้านเทคโนโลยีเลือกใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของประเทศและควรพัฒนาจากภูมิปัญญาของเราเอง 5) ด้านเศรษฐกิจมุ่งลดรายจ่ายยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ หลีกเลี่ยงการก่อหนี้โดยไม่มีผล ตอบแทนที่คุ้มค่า และพยายามลดความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกัน พิชาน พันทอง (2547) กล่าวถึงสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องระดมความช่วยเหลือ จัดหาสื่อการเรียนการสอน หนังสือในห้องสมุด นับเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ เพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมของครูที่มีประสบการณ์อย่างเต็มที่

ระดับกลุ่ม แนวทางการทำงานเป็นทีม ให้มีความสามัคคี ควบกระต้น สนับสนุนส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม รวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ครู ในการประชุม สัปดาห์ละครั้ง – เดือนละครั้ง มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการการดำเนินงานและการติดตาม ประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูมีการประชุมเพื่อพัฒนางานต่างๆ ในโรงเรียนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

และสอดคล้องกับทิสนา เขมมณีและคณะ (2547) กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จมี ยุทธศาสตร์ สำคัญได้แก่ การทำงานเป็นทีมแบบร่วมมือ การสร้างความรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การใช้วิจัยเป็นฐานในการปฏิบัติงาน การบูรณาการ การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินอย่างรอบคอบ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตร ในด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรพัฒนางานสอนสู่การวิจัย (routine to research) สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นทำ ให้ครูผู้สอนต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระแบบบูรณาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนแผนการสอน กลุ่มือการสอน โดยประชุมหารือ แลกเปลี่ยนกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จัดทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ได้ผลโดยตรง คือ ให้อิ่มท้อง ก็จะทำให้เด็ก ๆ เจริญเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งร่างกายและสติปัญญา เป็นการฝึกฝนให้เด็กนักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งด้านการเกษตร การชลประทาน และโภชนาการ รวมทั้งให้รู้จักพึ่งตนเอง รู้จักทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะสุเมธ ตันติเวชกุล (2543) ได้กล่าวว่าสังคมที่พึงตนเองได้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือ 1) ด้านจิตใจมีสมาธิในสังคมทำตนให้เป็นที่พึงตนเองมีจิตสำนึกที่ดีสร้างสรรค์ 2) ด้านสังคม ชุมชน

ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรงเป็นอิสระตั้งอยู่บนฐานของเมตตาธรรม 3) ด้าน
ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้อย่างฉลาดทุกทางเพิ่มมูลค่าและยึดหลักของความยั่งยืน 4) ด้าน
เทคโนโลยีเลือกใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของประเทศและควรพัฒนา
จากภูมิปัญญาของเราเอง 5) ด้านเศรษฐกิจมุ่งลดรายจ่ายยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ หลีกเลี่ยงการก่อหนี้
โดยไม่มีผล ตอบแทนที่คุ้มค่า และพยายามลดความเสี่ยงด้านต่าง ๆ

ระดับองค์กร (โรงเรียน) ด้านการกระจายอำนาจ ควรจัดโครงสร้างโรงเรียน และจัดบุคลากรเข้า
ทำงานตามความรู้ ความสามารถรวมทั้งความพร้อม ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องพูดเป็นภาษาเดียวกัน
กับผู้บริหารทำงานเป็นทีม มีแผนจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระโดยใช้โครงการที่ดีเป็นเครื่องมือสำคัญ ตลอด
ทั้งการประเมินผลโครงการตามตัวชี้วัดสำคัญ มอบหมายความรับผิดชอบ ประชุมติดตาม ทบทวน การ
ปฏิบัติงานทุกเดือน นำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นกลยุทธ์ในการบริหาร ทั้งนี้เนื่องจากระบบ
การบริหารมีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงาน
บริหารทั่วไป และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ระบุถึงการปฏิรูปการ
จัดการเรียนรู้ ได้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนานโยบาย มาตรการ
ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จำเป็นต้องดำเนินการด้วยกระบวนการวิจัย เพื่อ
สร้างความรู้ พัฒนาศักยภาพ ความสามารถ และปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องไป
พร้อมกัน โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่เริ่มกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น ก็ยังความ
จำเป็นอย่างยิ่งและพัฒนาเพื่อศึกษา วางนโยบายและแผน จัดระบบ กลไก แนวปฏิบัติให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ใหม่ นอกจากนี้ Kolderie สรุปจาก *workshop on school-site management* สำหรับการกระจาย
อำนาจจะไม่เกิดขึ้นจนกว่ามีการมอบหมายทั้งความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ ซึ่งหมายความว่า การ
ตัดสินใจขั้นสุดท้ายจะต้องทำ และที่จุดเริ่มต้นของคนเหล่านี้อาจไม่เข้มแข็งพอที่จะจัดการกับมัน ระบบการ
กระจายอำนาจ จะได้รับการตัดสินใจที่ใกล้เคียงกับระดับที่การกระทำที่เป็นจริง การมอบหมายอำนาจหน้าที่
และให้การตัดสินใจจะต้องมีความเชื่อมั่นว่าพวกเขาจะสามารถที่จะทำงานบนพื้นฐานของทิศทาง กลไกใน
การกระจายอำนาจ ถ้ามีบางส่วนที่ตัดสินใจไม่ได้อย่างแท้จริงก็จะสะท้อนให้เห็นถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมาย
อำนาจระบบการทำงานของอำนาจที่มอบหมายจะไม่มีผลกระทบอย่างสิ้นเชิง แต่ถ้ามันเริ่มต้นที่
จะเกิดขึ้นมากเกี่ยวกับปัญหาที่สำคัญที่มีผลต่ออนาคตของการทำงาน ต้องมีการจัดเรียงลำดับที่ช่วยให้
ประหยัดเวลาและ โอกาสในการทำจริงในขณะเดียวกัน Yusran Siry จากเอกสาร *Making Decentralized
Coastal Zone Management* สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นแนวคิดกว้างในกลยุทธ์สำหรับการพัฒนา
และการกำกับดูแลรวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีเป้าหมายการกำกับดูแลนโยบายที่เกี่ยวข้อง การ
กระจายอำนาจการศึกษารวบรวมความหลากหลายของสาขาวิชาต่างๆเช่นเศรษฐศาสตร์ นโยบายสาธารณะ
รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยาและการบริหารรัฐกิจ ความหมายของการกระจายอำนาจตามที่
สหประชาชาติกำหนดการกระจายอำนาจเป็น"การถ่ายโอนอำนาจบนพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ที่ไม่ว่าจะ โดย
การมอบหมายงาน ของผู้มีอำนาจในการบริหารไปยังหน่วยข้อมูลของภาควิชาเดียวกันหรือในระดับของ

รัฐบาลหรือโดยการตกทอดมาเป็นมรดกของทางการเมืองของผู้มีอำนาจให้หน่วยราชการส่วนท้องถิ่น Rondinelli และ Cheema กล่าวถึงการกระจายอำนาจเป็น"การถ่ายโอนความรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการทรัพยากรและการจัดสรรจากรัฐบาลกลางให้กับองค์กรรัฐบาลท้องถิ่นหรือเอกชน โดยนับตามค่านิยามแบ่งการกระจายอำนาจออกเป็นสี่ประเภทกว้าง ๆ คือ การเมือง การบริหารงบประมาณ การตลาดและการกระจายอำนาจ บนพื้นฐานของมิติ ลักษณะที่แตกต่างกัน การปฏิบัติตามนโยบาย และเงื่อนไขความสำเร็จ การกระจายอำนาจทางการเมืองแนวคิดหลักเพื่อให้ประชาชนหรือผู้แทนของพวกเขาได้รับการเลือกตั้งอำนาจมากขึ้นในที่สาธารณะการตัดสินใจคุณสมบัติหลายฝ่ายการเมืองและรัฐบาลตัวแทน การกระจายอำนาจทางการบริหาร แนวคิดหลักไปยังแหล่งข้อมูลอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและแจกจ่ายทางการเงินสำหรับการให้บริการสาธารณะระหว่างระดับที่แตกต่างกันของรัฐบาล การถ่ายโอนของความรับผิดชอบสำหรับการวางแผนทางการเงินและการจัดการสาธารณะ สำหรับด้านการพัฒนาวิชาชีพ ควรสนับสนุนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งและวิทยฐานะที่เกิดจากผลงานทางวิชาการ สนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จัดบรรยายภาควิชาการเรียนรู้ในโรงเรียน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่อย่างพอเพียง มีความตระหนักรักบ้านเกิด ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันสร้างสรรค์สังคม ให้น่าอยู่อย่างมีความสุขและยั่งยืนดังที่ เสน่ห์ จัยโต, (2545)กล่าวถึง การพัฒนาบุคลากรมีจุดเน้นที่สำคัญ 2 ประเด็นคือ 1) มุ่งพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม ให้ความสำคัญต่อการป้อนองค์ความรู้ให้กับบุคลากรเป็นสำคัญ และ 2) มุ่งพัฒนาการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ หรือการเรียนรู้โดยการกระทำ ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบได้แก่ การพัฒนาบุคลากรด้วยการศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรม การพัฒนาบุคลากรด้วยตนเอง และ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการพัฒนาบุคลากร

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) การพัฒนาตนเองด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง ควรดำเนินการพัฒนาครูที่โรงเรียน School based Training (SBT) พัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียน บูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และรวมกลุ่ม เครือข่ายครูผู้สอนตามกลุ่มสาระ

2) การสร้างความตระหนักในการแสวงหาความรู้ ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครู นักเรียน ร่วมกันแสวงหาความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสร้างเจตคติที่ดีสำหรับครูใน ด้านการแสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ด้านการแก้ปัญหา และมีความกระตือรือร้นในงานที่รับผิดชอบ

3) การทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี ควรกระตุ้น สนับสนุนส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ครู มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการการดำเนินงานและการติดตาม

ประเมินผล ตลอดทั้งการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 9 คน

4) การกระจายอำนาจ ควรจัดโครงสร้างโรงเรียน และจัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถ มีแผนจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ โดยใช้โครงการที่ดีเป็นเครื่องมือสำคัญ และ มอบหมาย ความรับผิดชอบ ดำเนินการประชุมติดตาม ทบทวน การปฏิบัติงานทุกเดือน ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไป

5) การพัฒนาวิชาชีพ ควรสนับสนุนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เกิดความก้าวหน้าในตำแหน่ง และวิทยฐานะที่เกิดจากผลงานทางวิชาการ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่อย่างพอเพียง มีความตระหนักรักบ้านเกิด ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้างสรรค์สังคม ให้น่าอยู่อย่างมีความสุขและยั่งยืน

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

2) ควรศึกษาตัวบ่งชี้การบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

3) ศึกษาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก: การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม